

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet Ett förstärkt konsument- skydd mot riskfylld kreditgivning och överskuld- sättning (SOU 2023:38)

(Ju2023/01643)

Göteborgs tingsrätt har granskat det ovan rubricerade förslaget utifrån de utgångspunkter och intressen som tingsrätten och de allmänna domstolarna särskilt har att beakta.

Tingsrätten, som handlägger många mål om konsumentfordringar, ser positivt på förslaget vars syfte är att motverka överskuldssättning hos enskilda.

Tingsrätten har följande synpunkter på förslaget.

I förslaget anges att sökanden / käranden ska ange om fordran grundar sig på en kredit som drabbas av regler om ränte- och kostnadstak samt att sökanden / käranden särskilt ska ange det belopp som kostnaderna högst får uppgå till enligt kostnadstaket och vad som återstår för svaranden att betala. Bestämmelsen kommer att väsentligt underlätta för domstolarnas handläggning av dessa mål samt vid utformningen av domslut. Det kommer alltså att bli arbetsbesparande för domstolarna och kan antas leda till tydligt utformade domslut.

I förslaget till ändring av 23 § lagen om betalningsföreläggande och handräckning framgår att ett yrkande om ränta eller kostnader alltid ska anses vara ogrundat eller obefogat om yrkandet överstiger de begränsningar som gäller enligt 19 a – b §§ konsumentkreditlagen (2010:1846) och om yrkandet avser en sådan fordran som omfattas av dessa bestämmelser. Utredarna har angett i kommentaren att hela yrkandet om ränta och kostnader ska anses vara ogrundat om yrkandet överstiger de begränsningar som gäller. I sådana fall ska ansökan lämnas över till allmän domstol.

I allmän domstol hanteras ansökan om betalningsföreläggande som har lämnats över såsom bestridd på det sättet att svaranden föreläggs att yttra sig över ansökan vid äventyr av att tredskodom annars kan komma att meddelas. Tredskodom

kan sedan meddelas med stöd av 44 kap. 8 § rättegångsbalken om svaromål inte kommer in. Tredskodomen ska då grundas på den beskrivning av omständigheter som käranden har lämnat om svaranden har tagit del av den och beskrivningen inte strider mot sådant som är allmänt veterligt. I den mån framställningen inte innefattar laga skäl för käromålet eller det annars uppenbart framgår att käromålet är ogrundat ska det ogillas. JO har uttalat (se JO 1960 s. 98 samt JO 1997/98 s. 46) att om det förhåller sig på det sättet att de av käranden angivna omständigheterna endast anses utgöra grund för en del av hans talan ska domstolarna endast döma ut det lägre beloppet för vilket det föreligger grund och rörande exempelvis skadestånd ska domstolen ogilla ett yrkande till den del som det yrkade beloppet överstiger vad som framgår av en fast etablerad praxis eller vad som av andra skäl framstår som godtagbart (se Fitger m.fl.s kommentar till nämnd bestämmelse i rättegångsbalken, JUNO version 94). Det sagda torde alltså innebära att domstolarna i nu angiven situation har att bifalla yrkandet om ränta och kostnader upp till de begränsningar som är föreslagna enligt konsumentkreditlagen. Det är oklart för domstolen varför Kronofogden inte skulle kunna ha samma möjlighet som domstolarna. Detta borde ha tydliggjorts i förslaget.

Utredarna har bedömt att förslaget kommer att leda till att färre krediter kommer att beviljas till personer som riskerar överskuldssättning. Tingsrätten bedömer att ökad restriktivitet vid kreditgivningen kommer att få en positiv effekt för de allmänna domstolarna eftersom det kan antas att färre mål rörande obetalda krediter kommer att inges till domstolarna. Det återstår att se om det även kommer att få effekt på antalet överklaganden i utsökningsärenden.

I handläggningen har deltagit chefsrådmannen Märit Bergendahl och beredningsjuristen Madeleine Larsson

Märit Bergendahl

Madeleine Larsson